

**МОНІТОРИНГ КОРДОНУ УВКБ ООН
НА МІЖНАРОДНИХ ПУНКТАХ ПЕРЕТИНУ КОРДОНУ**
(Кордони між Україною, Молдовою та Європейським Союзом)

Листопад 2024

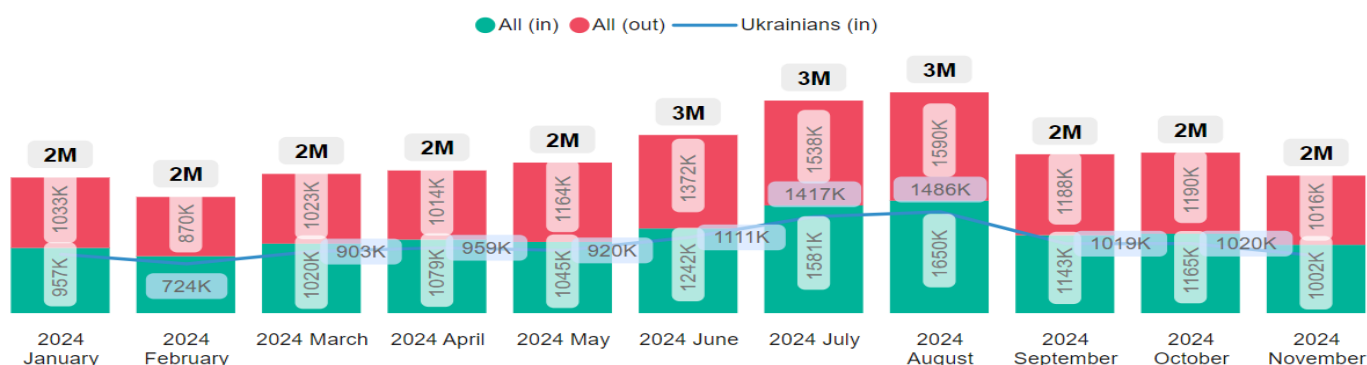
Прикордонник консультує на ПП «Ужгород», Листопад 2024. © Neeka.

З середини березня 2022 року УВКБ ООН та його місцеві НУО-партнери «Право на захист» (ПнЗ), «НЕЕКА» (НІКА) та «Десяте квітня» (ДК) провели моніторинг кордону на 30 пунктах пропуску між Україною та Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Групи моніторингу кордону надають інформацію, правову допомогу, консультації з питань захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається в Україну.

1. ОГЛЯД: Транскордонні переміщення (в'їзд і виїзд)

Поступове зниження транскордонного руху, яке розпочалося у вересні, продовжилося в листопаді 2024 року, причому виїзний рух дещо випереджав в'їзний. Державна прикордонна служба України (ДПСУ) повідомила про остаточну кількість людей, які виїхали з України (чистий відтік) - 14 000 осіб у листопаді порівняно з 45 000 у вересні та 25 000 у жовтні. Зниження транскордонної мобільності відповідає тенденціям, що спостерігаються у 2023 році з настанням зимових місяців.

Ukraine western border movement (in and out)

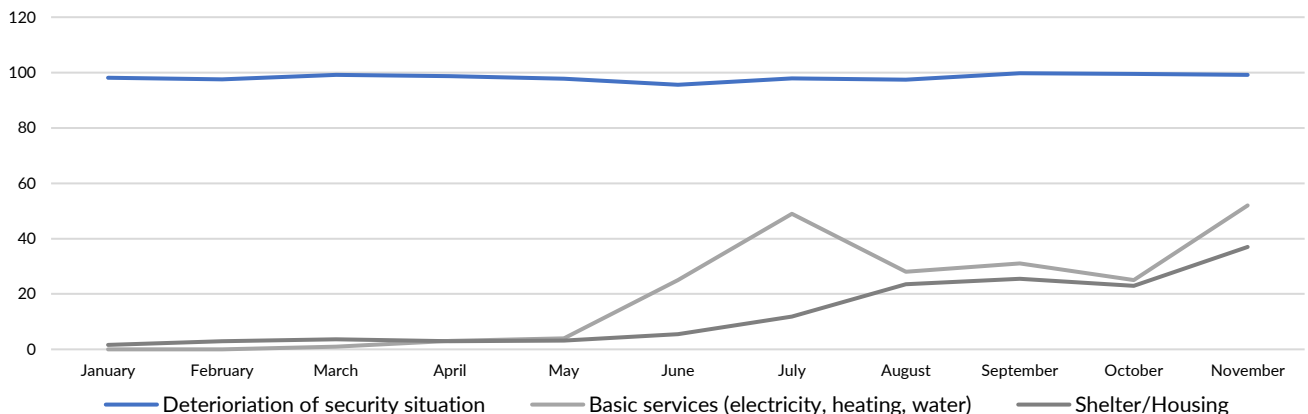

Малюнок 1: Кількість людей, які перетинають міжнародні кордони з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією. Цифра не включає дані про перетин кордону з Молдовою. Джерело: Державна прикордонна служба України (ДПСУ)

2. Основні результати моніторингу

- **Частка осіб, які виїхали вперше**, зменшилася в листопаді 2024 року, склавши 18% опитаних осіб, які виїхали з країни, порівняно з 25% у жовтні 2024 року. Це найменша частка виїздів вперше за весь 2024 рік.
- **Причини виїздів.** У листопаді 2024 року 99% опитаних респондентів назвали погіршення ситуації з безпекою як ключову причину виїзду. Занепокоєння щодо доступу до енергетичних послуг, електроенергії, опалення та водопостачання, а також житлові проблеми стали основними причинами виїздів в листопаді, що, ймовірно, пов'язано з більш низькими температурами з приходом зими.
- **Тривалість перебування за кордоном.** У листопаді 2024 року серед опитаних на кордоні при виїзді 65% заявили, що не впевнені щодо терміну перебування за кордоном. Це найвища частка респондентів, які висловили таку невпевненість восени: 57% і 60% відповідно висловили таку невпевненість у вересні та жовтні 2024 року.
- **Наміри повернутися.** Понад третина респондентів (38%) залишаються невизначеними щодо своїх планів повернутися в Україну, і ця частка є відносно стабільною протягом усього осіннього періоду. Серед тих, хто не планує повертатися, ця частка була найвищою у серпні 2024 року - 10%, але відтоді зменшилася в наступні місяці, сягнувши 4% у листопаді. Переважна більшість опитаних мають намір повернутися в Україну, про що в листопаді 2024 року повідомили 58%. Поліпшення ситуації з безпекою, доступ до енергетичних послуг і доступ до роботи є трьома основними факторами, які, як повідомляється, впливають на таке рішення про повернення.

Три основні причини від'їзду
Січень-листопад 2024 року

Малюнок 2: Дані на основі прикордонного моніторингу УВКБ ООН у 2024 році.

3. Відкрита інформація Державної прикордонної служби України щодо транскордонного переміщення

- Продовжують надходити повідомлення про випадки незаконного перетину. ДПСУ оприлюднила понад 15 випадків затримань та арештів, пов'язаних з незаконним переправленням через кордон, в яких фігурували особи, що організовували нелегальний перетин кордону чоловіками призовного віку. У деяких випадках виявлено, що контрабандисти співпрацювали з прикордонниками. Варто зазначити, що в листопаді 2024 року ДПСУ повідомила про перші випадки незаконного переправлення через білоруський кордон.
- На сайті ДПСУ повідомлялося про кілька випадків перехоплення спроб чоловіків призовного віку перетнути кордон. Ці спроби в основному здійснювалися групами з двох або більше осіб, при цьому кількість індивідуальних спроб зменшувалася.
- У листопаді 2024 року ДПСУ публічно повідомила лише про один [випадок](#), коли було відмовлено у перетині кордону парі, яка складалася з чоловіка призовного віку та жінки з інвалідністю. У попередні місяці подібні випадки одруження з особою з інвалідністю з метою перетину кордону чоловіками призовного віку.

ІНФОРМАЦІЯ З ПРИКОРДОННИХ ПУНКТИВ ВІД ПАРТНЕРІВ

- Спеціалісти з моніторингу кордону помітили, що основною причиною відмови у перетині кордону чоловікам призовного віку є невідповідність військових документів інформації в системі «Оберіг»/додатку «Резерв».
- Спеціалісти з моніторингу кордону також зафіксували тенденцію до виїздів, пов'язаних саме з нападами, зокрема, сімей з дітьми.
- Спеціалісти з моніторингу кордону помітили закономірність, що люди, опитані на кордоні, зазначають, що вони супроводжують своїх літніх родичів (батьків, бабусь і дідусів) за кордон через проблеми з енергопостачанням у зимовий період.

4. Надано підтримку на прикордонних переходах у листопаді 2024 року

У листопаді 2024 року партнери УВКБ ООН, «Право на захист», НЕЕКА та «Десяте квітня», здійснили **258 моніторингових візитів до ПП** Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії та Молдови. Під час цих візитів партнери УВКБ ООН надали різні форми підтримки **1 702 особам**, які перетнули кордон. Ця підтримка включала низку послуг, у тому числі 1 614 випадків консультування щодо захисту та 188 випадків правової допомоги, 43 осіб отримали соціальний супровід та 3 особи отримали транспортні послуги.

Загалом із січня по листопад 2024 року партнери УВКБ ООН надали підтримку **15 630 особі**, яка перетнула кордон.

